

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Situační analýza pro město Ralsko

Situační analýza

Zuzana Korecká
Červenec, 2024

Agentura
pro sociální začleňování

Dokument vznikl v rámci realizace projektu OPZ+ „Rozvoj systémů pro sociální začleňování“ registrační číslo projektu CZ.03.02.02/00/22_004/0000366.

Kontakt:

Zuzana Korecká, Oddělení výzkumů a evaluace (zuzana.korecka@mmr.gov.cz)

Odbor pro sociální začleňování (Agentura) MMR ČR

www.socialni-zaclenovani.cz

Text neprošel jazykovou korekturou.

Obsah:

Manažerské shrnutí	5
1. Kontext a cíle analýzy	7
1.1. Cílová skupina sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob	7
1.2. Metodologické aspekty výzkumného šetření	8
1.3. Standardy výzkumné práce ASZ	8
2. Sociodemografická charakteristika	9
Vzdělanostní struktura	11
3. Index sociálního vyloučení	13
4. Výplaty sociálních dávek	14
Příspěvek na bydlení	14
Příspěvek na živobytí	15
Doplatek na bydlení	16
Mimořádná okamžitá pomoc	18
5. Zadluženost	20
Osobní bankroty	22
6. Zaměstnanost	23
Volná pracovní místa	24
7. Vzdělávání	25
8. Bydlení	27
9. Bezpečnost	28
10. Sociální služby	29
11. Seznam literatury	30

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Hodnota indexu sociálního vyloučení v Ralsku (2016–2023).....	13
Tabulka 2 – Počet vyplacených PnB (2016-2023)	14
Tabulka 3 – Počet vyplacených PnŽ (2016-2023)	15
Tabulka 4 – Počet SPO v domácnostech příjemců PnŽ podle typu bydlení (2016-2023).....	16
Tabulka 5 – Průměrný měsíční počet PnŽ, počet seniorů a nezaopatřených dětí mezi SPO (2019-2023).....	16
Tabulka 6 – Počet vyplacených DnB v letech 2016-2023	16
Tabulka 7 – Počet SPO v domácnostech příjemců DnB podle typu bydlení (2016-2023)	17
Tabulka 8 – Průměrný měsíční počet DnB, počet nezaopatřených dětí mezi SPO (2019-2023)	18
Tabulka 9 – Počet vyplacených MOP v letech 2016-2023	18
Tabulka 10 – Počet vyplacených MOP v letech 2016-2023 podle typu.....	19
Tabulka 11 – Exekuce fyzických osob v Ralsku (2016-2023)	20
Tabulka 12 – Osobní bankroty v Ralsku (2019-2023).....	22
Tabulka 13 – Počet UoZ v dle pohlaví, délky evidence, věku a vzdělání (2018-2023)	24
Tabulka 14 – Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	24
Tabulka 15 – Počty žáků v ZŠ v Ralsku, školní rok 2023/2024.....	25
Tabulka 16 – Počty žáků v ZŠ v Mimoně, školní rok 2023/2024	25
Tabulka 17 – Ukončení povinné školní docházky v běžných třídách ZŠ v Mimoně	26
Tabulka 18 – Sociální služby.....	29

Seznam grafů

Graf 1 – Hodnota indexu sociálního vyloučení v městě Ralsko, SO ORP Česká Lípa a v Libereckém kraji (2016-2023)	5
Graf 2 – Vývoj podílu osob s vícečetnými exekucemi v Ralsku.....	5
Graf 3 – Vývoj počtu obyvatel v Ralsku v letech 2016–2023.....	9
Graf 4 – Věková struktura obyvatel Ralska v letech 2016–2023	10
Graf 5 – Věková struktura obyvatel Mimoně v letech 2016–2023	11
Graf 6 – Vzdělanostní struktura obyvatel Ralska v letech 2021 a 2011	12
Graf 7 – Vzdělanostní struktura obyvatel – Ralsko, okres Česká Lípa, Liberecký kraj, ČR (2021).....	12
Graf 8 – Podíl příjemců PnB v průměrném měsíci daného roku (v %)	14
Graf 9 – Podíl příjemců PnŽ v průměrném měsíci daného roku (v %)	15
Graf 10 – Podíl (v %) příjemců DnB v průměrném měsíci daného roku	17
Graf 11 – Vývoj podílu osob v exekuci v Ralsku dle počtu exekucí v %.....	20
Graf 12 – Vývoj počtu osob v exekuci v Ralsku dle počtu exekucí.....	21
Graf 13 – Počet osob v exekuci v Ralsku dle věku (1Q 2024)	21
Graf 14 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob v Ralsku, SO ORP Česká Lípa, Libereckém kraji a ČR (v %).....	23

Seznam zkratek

Agentura, ASZ – Odbor pro sociální začleňování (Agentura) MMR ČR

APK – Asistent prevence kriminality

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad ČR

DnB – Doplatek na bydlení

ISV – Index sociálního vyloučení

MěÚ – Městský úřad

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

MOP – Mimořádná okamžitá pomoc

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MŠ – Mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

ORP – Obec s rozšířenou působností

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

PnB – Příspěvek na bydlení

PnD – Přídavek na dítě

PnP – Příspěvek na péči

PnŽ – Příspěvek na živobytí

SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů

SO ORP – Správní obvod obce s rozšířenou působností

SPO – Společně posuzované osoby

UoZ – Uchazeč o zaměstnání

ÚP – Úřad práce ČR

ÚSO – Úplné střední odborné vzdělání s maturitou

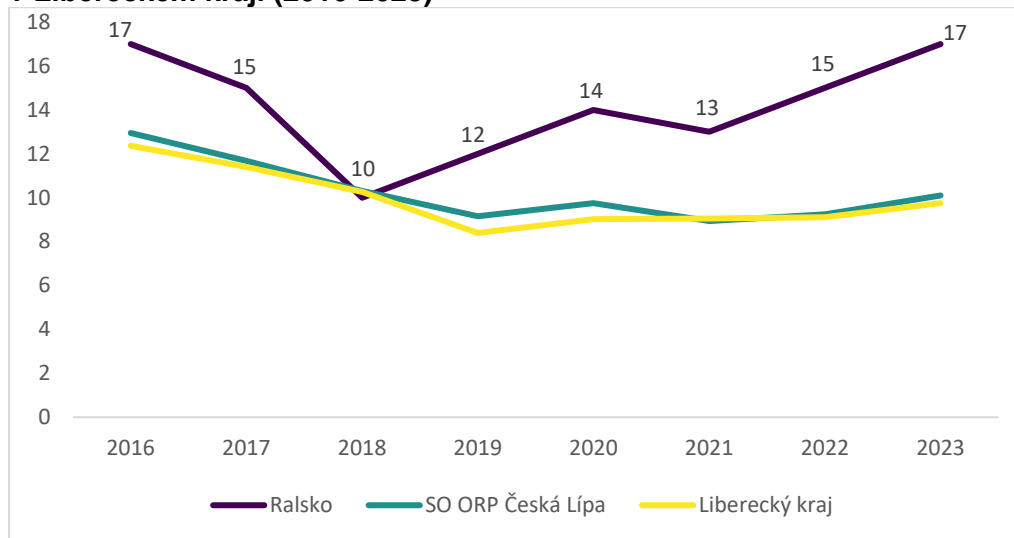
ÚSV – Úplné střední vzdělání

ZŠ – Základní škola

Manažerské shrnutí

Na základě hodnot indexu sociálního vyloučení (v roce 2023 17 bodů na škále 0 až 30) spadá město Ralsko do kategorie obcí s nejvyšší mírou sociálního vyloučení (kategorie 12 až 30 bodů). Od roku 2022 se index sociálního vyloučení města pohybuje nad hranicí 15 bodů. Nárůst jeho hodnoty v posledních dvou letech lze přičíst zvýšení počtu bodů v dimenzi vyloučení ze vzdělávání a chudoby. Počty bodů v dimenzích zadluženosti a vyloučení z bydlení jsou v Ralsku vysoké v celém sledovaném období, tedy od roku 2016.

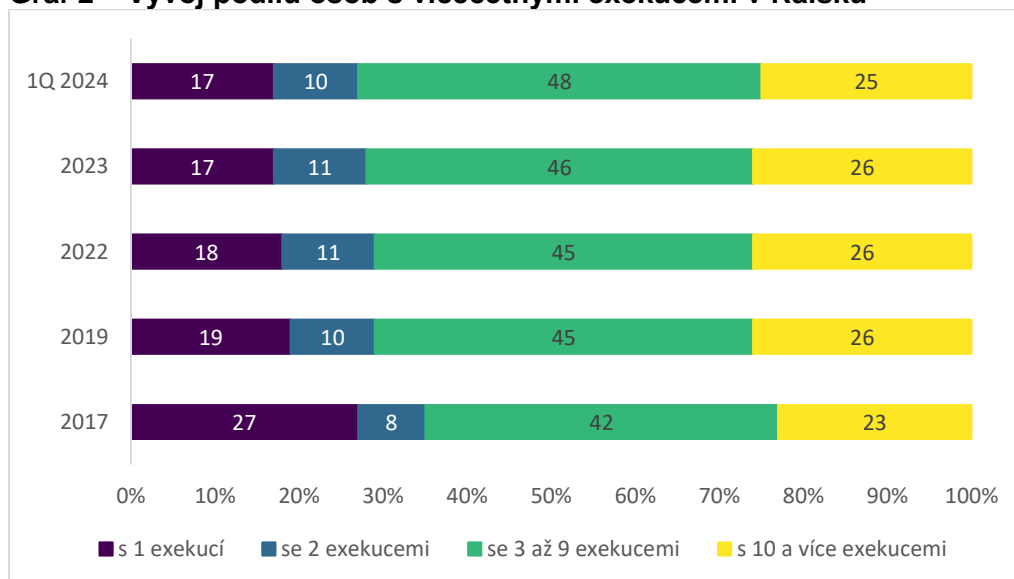
Graf 1 – Hodnota indexu sociálního vyloučení v městě Ralsko, SO ORP Česká Lípa a v Libereckém kraji (2016-2023)

Zdroj: ASZ

Situace v oblasti zadluženosti je v Ralsku dlouhodobě velmi nepříznivá. Navíc se stále zvyšuje podíl osob se třemi a více exekucemi, mezi nimiž jsou lidé, kteří nesplňují podmínky oddlužení, jež v současné době představuje jediný způsob, jak se i při neschopnosti splácení z dluhové pasti dostat.

Graf 2 – Vývoj podílu osob s vícečetnými exekucemi v Ralsku

Zdroj: Mapa zadlužení

Na základě spolupráce Agentury, města Ralska, Libereckého kraje a organizace Člověk v tísni je ve městě od 1. 2. 2024 realizován projekt s názvem „*Dluhové poradenství Ralsko*“. Účelem projektu je snížit dluhovou zátěž osob na území Ralska.

Počet vyplacených příspěvků na bydlení v Ralsku od roku 2021 postupně roste. V roce 2023 bylo vyplaceno 88 příspěvků na bydlení. Což byl druhý nejvyšší počet od roku 2016. Trend zvyšování počtu vyplacených příspěvků na bydlení se od roku 2021 týkal celé ČR a souvisel s řadou faktorů, např. se jednalo o výrazné zvýšení cen energií a nájemního bydlení kvůli válce na Ukrajině, zjednodušení výplat dávky nebo zvýšení povědomí o jejím využití a dostupnosti.

1. Kontext a cíle analýzy

Situační analýza mapuje stav lokality v oblasti sociálního vyloučení a slouží k základní orientaci v tématech bydlení, zadluženosti, zaměstnanosti, bezpečnosti, sociálních služeb a vzdělávání. Analýza navazuje na předchozí analytické materiály: *Předluženost v Ralsku: bariéry a příležitosti pro řešení předlužení a prevenci dalšího zadlužování* (Korecká, 2023), *Bezpečnost v Ralsku* (Charvát, 2020), *Evaluační zpráva Ralsko* (Siglová, 2020).

Materiál představuje analytický podklad pro činnost lokální konzultantky a dalších aktérů angažovaných v procesu sociálního začleňování v Ralsku. Rozsah zpracování situační analýzy byl zvolen s ohledem na zapojení města do poradenského programu č. 7 *Dluhová prevence. Podpora informovanosti a podpora sítě služeb v oblasti dluhů*. Proto byla v kapitole zadluženost věnována zvýšená pozornost analýze dat o exekucích a osobních bankrotech, zatímco v ostatních oblastech jde zejména o aktualizaci administrativních dat. V tomto ohledu se situační analýza doplňuje s výzkumnou zprávou, jež se věnuje tématu předluženosti obyvatel města (Korecká, 2023).

1.1. Cílová skupina sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob

Pod pojmem sociální vyloučení chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních, např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají sníženou míru přístupu ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel, zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení a možnosti participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování.

Sociální vyloučení se vyznačuje různými charakteristikami, které se v jednotlivých lokalitách vyskytují s různou intenzitou. Společná všem lokalitám a jejich obyvatelům je však skutečnost, že se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a tudíž jejich řešení, které by směřovalo k vymanění se ze stavu sociální exkluze, je natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci.

Základními indikátory sociálního vyloučení je materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a vysoká míra migrace. Jednotlivé ukazatele samy o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Kombinace intenzity přítomnosti těchto jevů pak vytváří charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší.

Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o sociálně vyloučené lokalitě (SVL). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou schvalované zákony, postoje institucí, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti i faktory vnitřní, mezi které se řadí životní styl samotných sociálně vyloučených, které se často mezigeneračně reprodukuje.

Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou.

1.2. Metodologické aspekty výzkumného šetření

Výzkum využil kvantitativních metod, především byla analyzována dostupná administrativní data. Další z metod, uplatněných v předkládané zprávě, byl i tzv. desk research, tedy sekundární analýza dostupných zdrojů. Tato metoda spočívá v analýze dat získaných od institucionálních aktérů a zpracování informací z relevantních výzkumných výstupů i strategických dokumentů. Číselné údaje byly získány a zpracovány v agregované podobě tak, aby byla zachována ochrana osobních údajů dotčených osob.

1.3. Standardy výzkumné práce ASZ

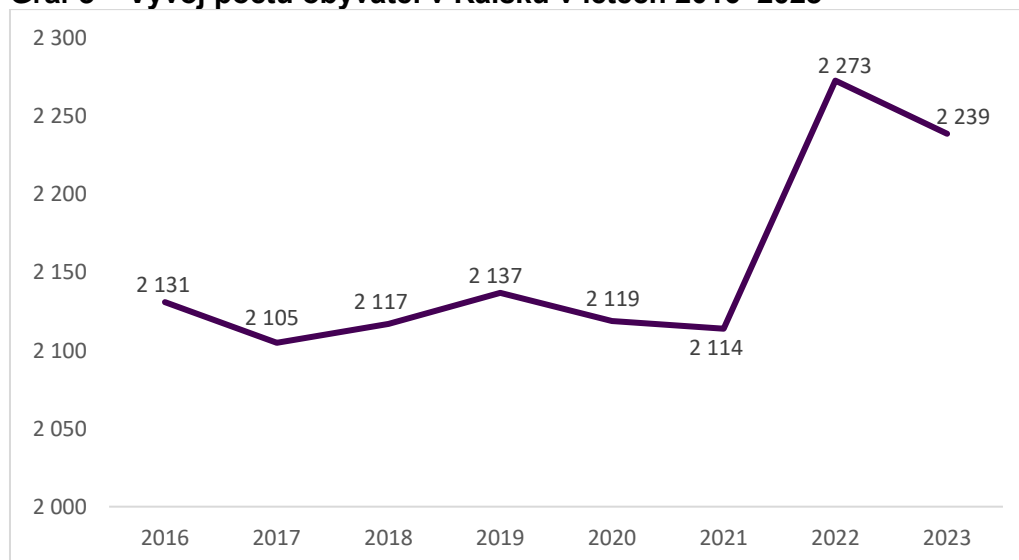
Výzkumníci Agentury pro sociální začleňování (dále jen ASZ) ctí obecně uznávané standardy kvality a etiky výzkumné práce. Mezi tyto standardy kvality patří především dodržování zásady validity a reliability dat. Při své práci se výzkumníci ASZ řídí i Etickým kodexem výzkumníků Agentury pro sociální začleňování, který ukotvuje mimo jiné práci s citlivými daty či nestrannost vůči subjektům v terénu.

2. Sociodemografická charakteristika

Město Ralsko se nachází v okrese Česká Lípa, kde zabírá území o rozloze 170 km², které je rozděleno do 8 katastrálních území (Boreček, Horní Krupá, Hradčany nad Ploučnicí, Jabloneček, Kuřívody, Náhlov, Ploužnice pod Ralskem a Svébořice).

K 31. 12. 2023 žilo v Ralsku 2 239 obyvatel, z toho 1 199 mužů a 1 040 žen. Počet obyvatel města se mezi roky 2016 a 2021 pohyboval okolo 2 100 osob. V roce 2022 se počet obyvatel zvýšil o 159 osob, v roce 2023 došlo opět k mírnému úbytku o 34 osob (viz Graf 3). Celkový přírůstek v roce 2022 zahrnoval přírůstek přirozený (14 osob) a přírůstek migrační (145 osob), tzn. že se do Ralska v uvedeném roce přistěhovalo 145 osob. Podle dat o vnitřním stěhování v aplikaci Statistický geoportál se v roce 2022 nejvíce osob přistěhovalo i vystěhovalo z/do Mimoně, následovaly osoby přistěhovalé z Liberce, Nového Boru a Žandova. Údaje z geoportálu potvrzují vyšší míru migrace mezi Ralskem a Mimoní, než je tomu mezi Ralskem a dalšími městy. Do Ralska se dle aplikace v uvedeném roce přistěhovalo z Mimoně 31 osob a 15 se jich z Ralska do Mimoně odstěhovalo.

Graf 3 – Vývoj počtu obyvatel v Ralsku v letech 2016–2023

Zdroj: ČSÚ

Pozn: stav k 31.12. daného roku

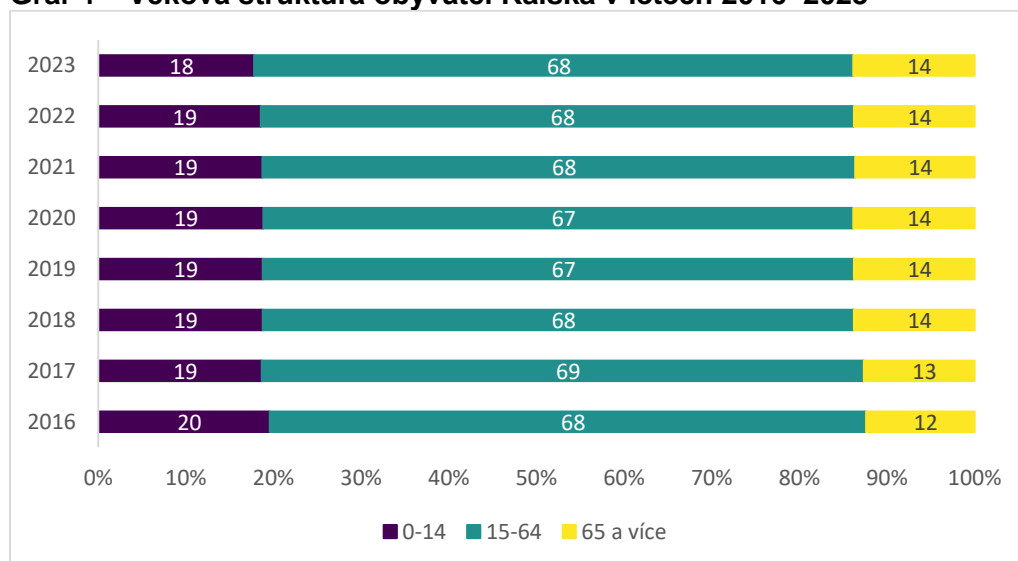
Podle statistiky Ministerstva vnitra ČR bylo v Ralsku k 1. 1. 2024 evidováno celkem 86 osob (30 do 18 let, 49 od 19 do 65 let a 7 nad 65 let), kterým bylo uděleno pobytové oprávnění v souvislosti s válkou na Ukrajině.¹ K 30. 6. 2024 počet těchto osob klesl na 67 (20 do 18 let, 42 od 19 do 65 let a 5 nad 65 let).

¹ Od 24. 02. 2022 do 21. 03. 2022 bylo těmto osobám uděleno dlouhodobé vízum za účelem strpění s kódem D/V/S/U. Od 22. 03. 2022 je těmto osobám udělována dočasná ochrana, a to formou dlouhodobého víza s kódy D/DO/667, D/DO/668 a D/DO/669. Dle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, se všechny tyto osoby, včetně osob předchozím vízem D/V/S/U považují za osoby s dočasnou ochranou. Viz online: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistika-v-souvislosti-s-vaalkou-na-ukrajine-archiv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d> (navštíveno 27. 6. 2024)

Ministerstvo vnitra rovněž poskytuje údaje o počtu cizinců v jednotlivých obcích České republiky². K 1. 1. 2024 bylo v Ralsku evidováno celkem 319 cizinců, z toho 160 jich mělo udělený trvalý pobyt a 159 přechodný pobyt. K 1. 7. 2024 to bylo 304 cizinců, 161 s trvalým pobytem a 143 s pobytem přechodným. Občanů EU bylo 94, občanů třetích zemí pak 210. SLDB 2021 přineslo informace o národnosti sečtených obyvatel obcí. V Ralsku bylo zaznamenáno 46 osob s mongolskou národností, což koresponduje s významným zastoupením Mongolů mezi cizinci v okrese Česká Lípa. K 30. 6. 2024 bylo v okrese Česká Lípa evidováno 2 050 cizinců s mongolskou státní příslušností, kteří představovali 27 % ze všech cizinců s trvalým nebo přechodným pobytem v tomto okrese. Podle výsledků SLDB 2021 byla v Ralsku po národnosti české (1 048 osob), slovenské (56) a právě mongolské (46) nejčastěji zaznamenána národnost romská (24).

V roce 2023 žilo v Ralsku 398 dětí (osob ve věku 0–14 let), tj. 18 % populace, a 310 seniorů a senierek (osob ve věku 65+), tj. 14 % populace. Za posledních osm let se podíl dětí na populaci Ralska významně neměnil, pohyboval se mezi 18 až 20 %. Podíl seniorů vzrostl z 12 % v roce 2016 na 14 % v roce 2023. Neměnil se ani počet osob v produktivním věku (15–64 let). V roce 2016 tvořilo tuto část populace Ralska 68 %, tj. 1 450 osob, v roce 2023 to bylo shodně 68 %, tj. 1 531 osob. Vývoj v jednotlivých věkových skupinách populace Ralska je zachycen v Grafu 4.

Graf 4 – Věková struktura obyvatel Ralska v letech 2016–2023

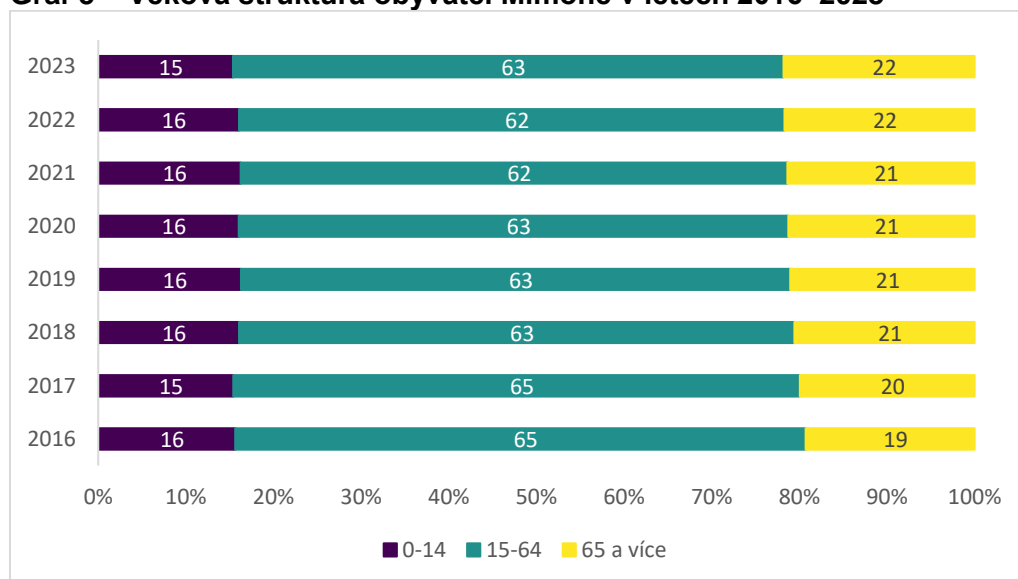

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura obyvatel Ralska se od mnoha obcí odlišuje zejména dlouhodobě vyšším zastoupením dětské složky v populaci a také tím, že je zde stabilní podíl osob v produktivním věku. Pro srovnání jsou v Grafu 5 uvedeny údaje pro město Mimoň.

² [Informativní počty obyvatel v obcích - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvr.cz\)](https://mvr.cz)

Graf 5 – Věková struktura obyvatel Mimoně v letech 2016–2023

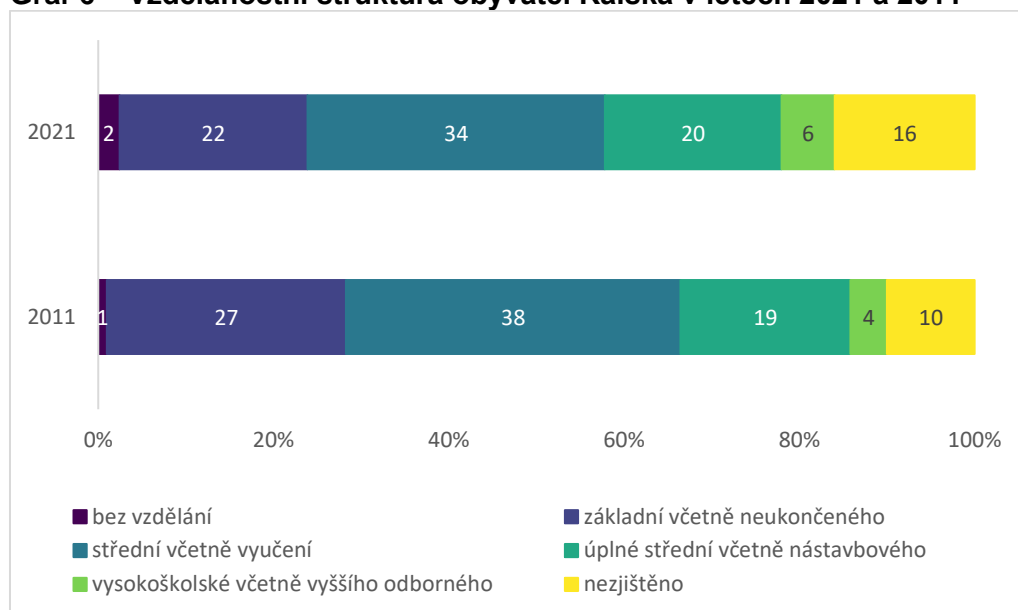
Zdroj: ČSÚ

Podle SLDB 2021 bylo v Ralsku celkem 1 032 hospodařících domácností. Celkem 503 domácností bylo nerodinných, z nich bylo 485 domácností jednotlivců a 18 vícečlenných domácností. Rodinných domácností bylo 529. Z toho bylo 513 domácností tvořených jednou rodinou a 16 domácností tvořených 2 a více rodinami. Z hospodařících domácností tvořených 1 rodinou představovaly 48 % (247) domácností tvořené rodinami bez závislých dětí. Domácností tvořených rodinami s 1 závislým dítětem bylo 26 % (133), podíl domácností tvořených rodinami se 2 závislými dětmi činil 19 % (98) a podíl domácností tvořených rodinami se 3 a více závislými dětmi byl 7 % (35). Domácností tvořených úplnými rodinami bylo 371 a neúplnými rodinami 142. Mezi domácnostmi tvořenými neúplnými rodinami převažovaly ty, v jejichž čele stála osamělá matka (85 %, 120 domácností).

Vzdělanostní struktura

Z celkového počtu 1 686 obyvatel Ralska starších 15 let bylo v roce 2021 bez vzdělání 41 osob, tj. 2 % obyvatel. Základní vzdělání včetně neukončeného mělo 363 osob, tj. 22 % obyvatel. Střední vzdělání (učňovské bez maturity a střední odborné bez maturity) mělo celkem 574 obyvatel, tj. 34 %. Úplné střední vzdělání s maturitou mělo 341 obyvatel, jejichž podíl činil 20 % na celkovém počtu obyvatel Ralska starších 15 let. Vysokoškolsky vzdělaných (včetně vyšších odborných škol) bylo v roce 2021 celkem 87 osob, tj. 6 %. Sčítání 2021 nezjistilo nejvyšší stupeň vzdělání u 16 % obyvatel Ralska starších 15 let. Oproti roku 2011 se podíl obyvatel Ralska se základním vzděláním snížil o 5 p. b. a podíl obyvatel se středním vzděláním se snížil o 4 p. b. Podíl osob s úplným středním vzděláním s maturitou se zvýšil o 1 p. b. Podíl vysokoškoláků vzrostl o 2 p. b. Oproti tomu však o 1 p. b. stoupl podíl osob bez vzdělání. Srovnání vzdělanostní struktury obyvatel Ralska zachycené Sčítáním 2011 a 2021 nabízí Graf 6.

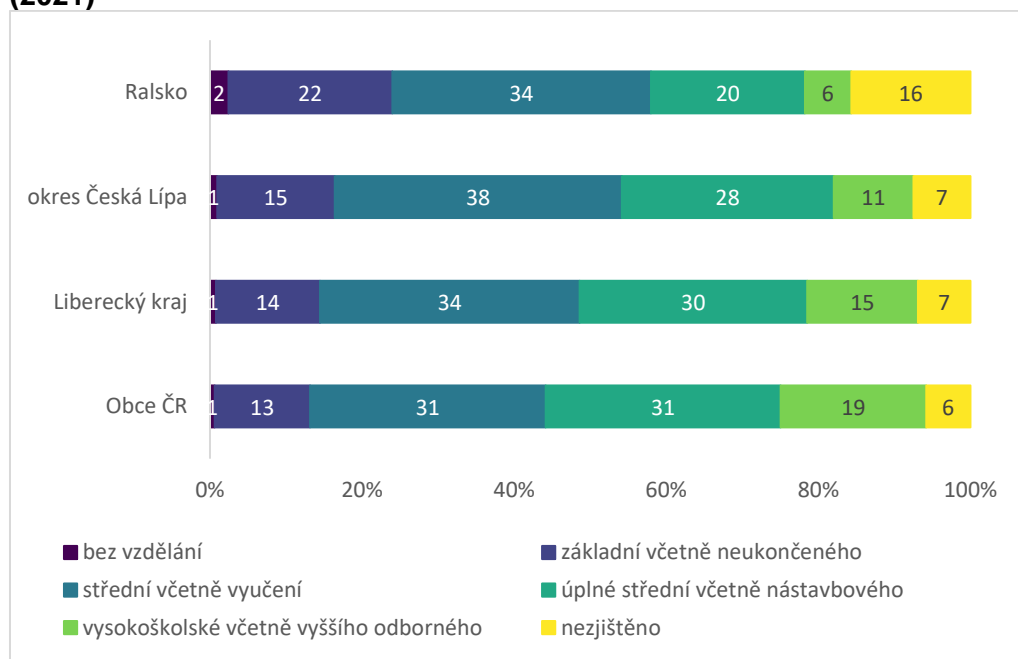
Graf 6 – Vzdelanostní struktura obyvatel Ralska v letech 2021 a 2011

Zdroj: SLDB 2011, 2021

Podle výsledků Sčítání 2021 se vzdelanostní struktura obyvatel Ralska výrazněji liší od celorepublikového průměru, Libereckého kraje i okresu Česká Lípa. Ralsko má totiž vyšší podíl obyvatel bez vzdělání nebo se základním vzděláním včetně neukončeného. Odlišuje se rovněž podílem obyvatel s vysokoškolským vzděláním, který je v Ralsku o 13 p. b. nižší než v ČR, o 9 p. b. nižší než v Libereckém kraji a o 5 p. b. nižší než v okrese Česká Lípa. Podrobněji viz Graf 7.

Graf 7 – Vzdelanostní struktura obyvatel – Ralsko, okres Česká Lípa, Liberecký kraj, ČR (2021)

Zdroj: SLDB 2021

3. Index sociálního vyloučení

Jedním z nástrojů, který umožňuje posoudit míru zatížení sociálním vyloučením jednotlivých obcí je index sociálního vyloučení³. Index sleduje stav, resp. rozsah sociálního vyloučení prostřednictvím indikátorů pokrývajících dimenze chudoby, vyloučení z bydlení, vyloučení z oficiálního trhu práce, vyloučení ze vzdělávání a dimenzi zadluženosti (Lang & Matoušek, 2020).

Škála indexu nabývá hodnot od 0 do 30 bodů, přičemž hodnota 0 znamená absenci nebo minimální rozsah sociálního vyloučení a hodnota 30 bodů nejvyšší míru zatížení sociálním vyloučením. Ralsko tedy v posledních pěti letech spadá do kategorie obcí s nejvyšší mírou sociálního vyloučení (kategorie 12 až 30 bodů). Výjimku v celkovém vývoji indexu představoval rok 2018, kdy jeho hodnota činila 10 bodů.

V roce 2023 došlo v meziročním porovnání ke zhoršení především v dimenzi vyloučení ze vzdělávání (vzrostl počet bodů v této dimenzi z 0 na 3), tj. zvýšil se podíl žáků ukončujících povinnou školní docházku v 7. nebo 8. ročníku běžné třídy základní školy. Nejvyšší počet bodů byl zaznamenán v dimenzi zadluženosti (tj. podíl osob v exekuci), bodové skóre v této dimenzi je však vysoké od roku 2016, dosahuje 6 nebo 5 bodů.

Tabulka 1 – Hodnota indexu sociálního vyloučení v Ralsku (2016–2023)

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
17	15	10	12	14	13	15	17

Zdroj: ASZ

Stanovení jasných kritérií pro kvantifikaci sociálně vyloučených osob je ale obtížné. Přibližnou velikost cílové skupiny lze odhadnout na základě několika relevantních ukazatelů, jež odkazují k ohrožení různými rizikovými faktory, např. počet příjemců dávek pomoci v hmotné nouzi v území, zadluženost, míra nezaměstnanosti. Jednotlivé oblasti jsou detailněji rozebrány v následujících kapitolách.

³ Index sociálního vyloučení vyvinula Agentura pro sociální začleňování v rámci projektu Systémové zajištění sociálního začleňování jako jednotný nástroj, který v sobě zahrnuje klíčové ukazatele z různých oblastí sociálního vyloučení a umožňuje tedy v celorepublikovém rozsahu míru zatížení sociálním vyloučením posoudit. Více k indexu viz Index sociálního vyloučení – Agentura pro sociální začleňování (socialni-zaclenovani.cz)

4. Výplaty sociálních dávek

V této kapitole jsou analyzována data vztahující se k vyplácení **příspěvku na bydlení** (dále také „PnB“), **příspěvku na živobytí** (dále také „PnŽ“), **doplatku na bydlení** (dále také „DnB“) a **mimořádné okamžité pomoci** (dále také „MOP“) poskytnutá Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.

Příspěvek na bydlení

Jak ukazuje Tabulka 2, počet vyplacených PnB v Ralsku od roku 2021 postupně roste. V roce 2023 bylo vyplaceno 88 příspěvků na bydlení. Což byl druhý nejvyšší počet vyplacených PnB za celé sledované období.

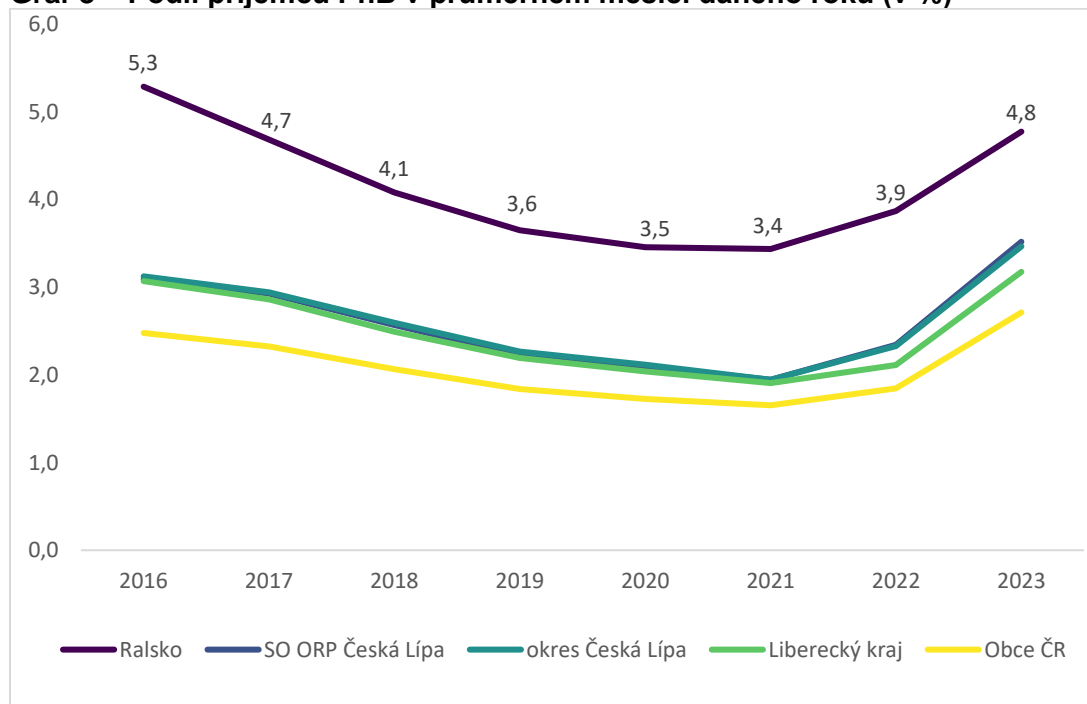
Podíl příjemců PnB mezi roky 2016 a 2021 klesal. Poté začal opět vzrůstat, a to z 3,4 % obyvatel starších 15 let v roce 2021 na 4,8 % v roce 2023. Více v Grafu 8. Trend zvyšování tohoto podílu se od roku 2021 týkal celé ČR a souvisel s řadou faktorů, např. se jednalo o výrazné zvýšení cen energií a nájemního bydlení kvůli válce na Ukrajině, zjednodušení výplat dávky nebo zvýšení povědomí o jejím využití a dostupnosti.

Tabulka 2 – Počet vyplacených PnB (2016-2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyplacených PnB (za průměrný měsíc)	91	80	70	63	59	59	72	88

Zdroj: MPSV

Graf 8 – Podíl příjemců PnB v průměrném měsíci daného roku (v %)

Zdroj: MPSV

Pozn. % podíl je přepočten na obyvatelstvo starší 15 let

Příspěvek na živobytí

Počet vyplacených PnŽ v Ralsku mezi roky 2016 a 2019 klesl z 58 na 24. Od roku 2019 do roku 2023 počet vyplacených dávek opět mírně roste. Podrobnější údaje jsou v Tabulce 3.

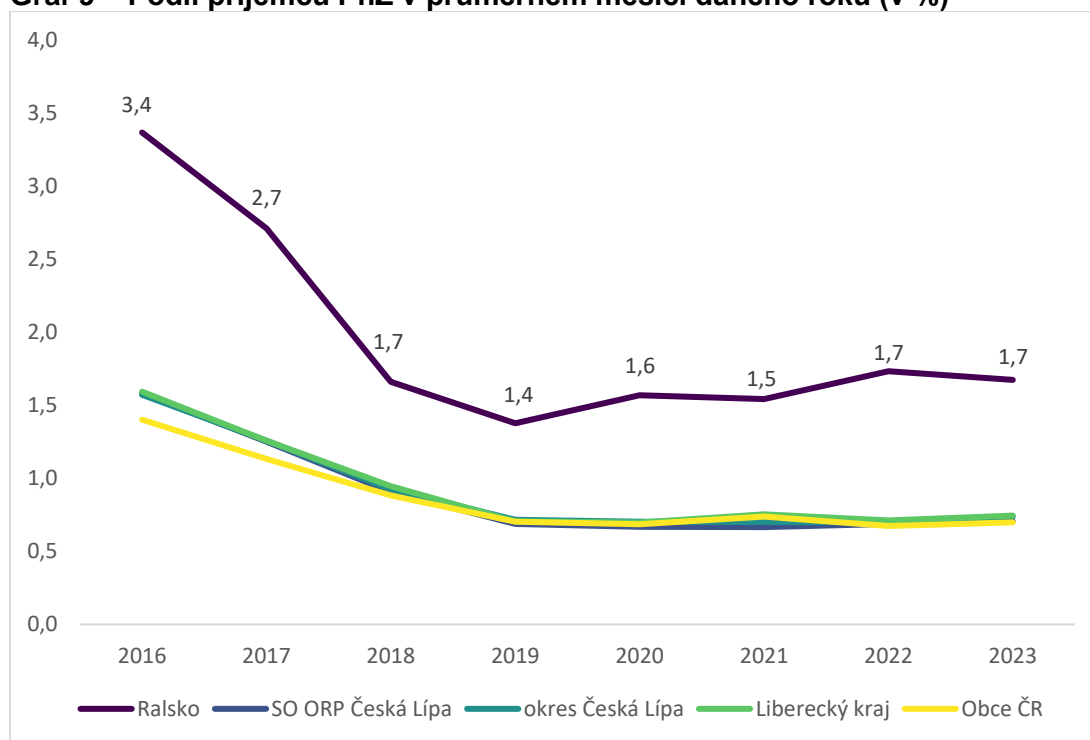
Podíl příjemců PnŽ v Ralsku se po poklesu mezi roky 2016 a 2019 stabilizoval a od roku 2020 do roku 2023 se drží kolem 1,5 až 1,7 % obyvatel starších 15 let. Ve srovnání s hodnotami za SO ORP Česká Lípa, okres Česká Lípa, Liberecký kraj a ČR byl podíl příjemců PnŽ v Ralsku ve sledovaném období vždy vyšší, v posledních dvou letech je rozdíl cca 1 p. b. (viz Graf 7).

Tabulka 3 – Počet vyplacených PnŽ (2016-2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyplacených PnŽ (za průměrný měsíc)	58	46	29	24	27	27	32	31

Zdroj: MPSV

Graf 9 – Podíl příjemců PnŽ v průměrném měsíci daného roku (v %)

Zdroj: MPSV

Pozn. % podíl je přepočten na obyvatelstvo starší 15 let

V Tabulce 4 jsou uvedena detailní data o počtu společně posuzovaných osob (dále také „SPO“) u vyplacených PnŽ podle typu bydlení za období 2016 až 2023. Počet SPO v domácnostech příjemců PnŽ v bytech začal v posledních dvou letech sledovaného období vzrůstat. Od roku 2016, resp. 2017, se snižuje počet SPO v ubytovacích zařízeních a v pobytových službách.

Tabulka 4 – Počet SPO v domácnostech příjemců PnŽ podle typu bydlení (2016-2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
v bytech	146	101	57	56	53	44	66	67
v ubytovacích zařízeních	7	8	2	2	4	2	2	3
ve stavbách pro rekreaci	0	0	0	0	0	0	0	0
v jiných než obytných prostorech	0	1	0	0	0	0	0	0
v pobytových sociálních službách	8	2	3	1	2	1	1	2
bez přístřeší nebo nezjištěno	1	1	1	0	4	1	3	3

Zdroj: MPSV

Tabulka 5 přináší detailní data vztahující se k příjemcům PnŽ a společně posuzovaným osobám za průměrný měsíc let 2019 až 2023. Ve sledovaném období se zvýšila průměrná výše vyplaceného PnŽ, ze 3 300 Kč v roce 2019 na 5 102 Kč v roce 2023. Počet příjemců a dalších SPO začal od roku 2021 vzrůstat. Též začal růst počet nezaopatřených dětí v okruzích SPO.

Tabulka 5 – Průměrný měsíční počet PnŽ, počet seniorů a nezaopatřených dětí mezi SPO (2019-2023)

	2019	2020	2021	2022	2023
Průměrný měsíční počet příjemců PnŽ za rok	24	27	27	31	30
- z toho domácnosti jednotlivce ve věku 65+	5	6	5	4	5
Průměrná výše vyplaceného PnŽ (v Kč)	3 300	3 735	3 480	4 373	5 102
Počet příjemců a dalších SPO	57	62	56	74	76
- z toho nezaopatřené děti	22	24	20	32	30
- z toho ve věku 65+	6	8	6	5	6

Zdroj: MPSV

Doplatek na bydlení

Počet vyplacených DnB v Ralsku v období 2016-2023 postupně klesal, s výjimkou roku 2022, kdy mírně vzrostl. Detailní údaje přináší Tabulka 6.

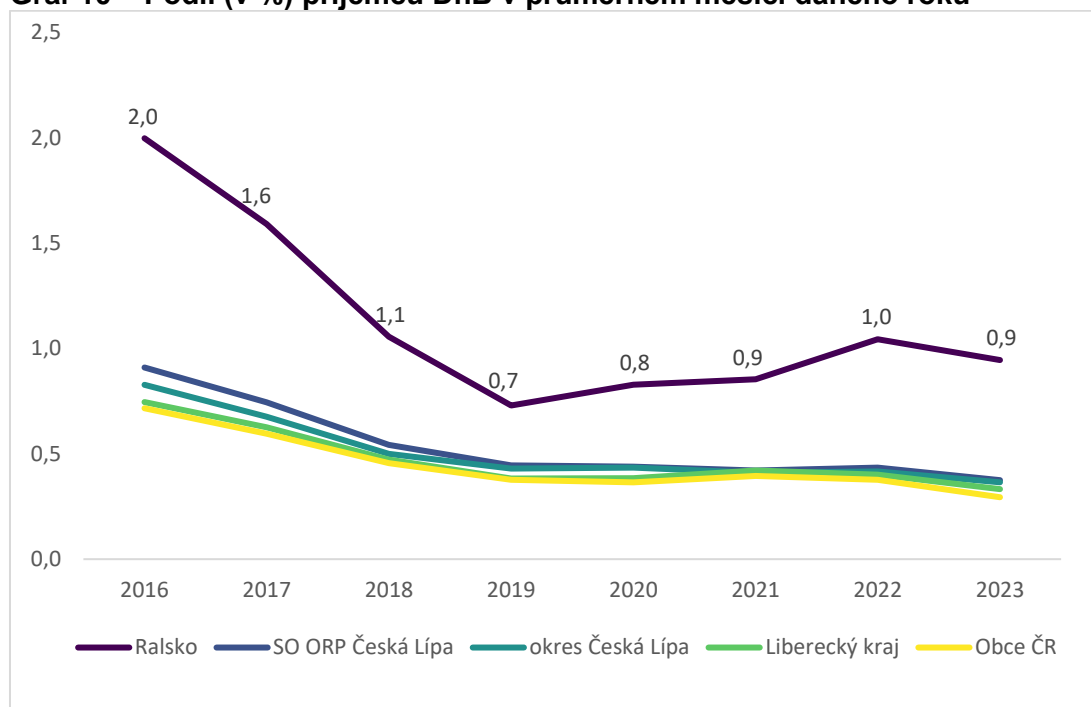
Podíl příjemců DnB v Ralsku se po poklesu mezi roky 2016 a 2019 stabilizoval a od roku 2020 do roku 2023 se drží okolo 1 % obyvatel starších 15 let. Ve srovnání s hodnotami za SO ORP a okres Česká Lípa, Liberecký kraj a ČR byl podíl příjemců DnB v Ralsku ve sledovaném období vždy vyšší. V roce 2023 jde o rozdíl 0,5 p. b. vzhledem k SO ORP a okresu a o rozdíl 0,6 p. b. vzhledem ke kraji a obcím ČR (viz Graf 8).

Tabulka 6 – Počet vyplacených DnB v letech 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyplacených PnŽ								
(za průměrný měsíc)	34	27	18	13	14	15	19	17

Zdroj: MPSV

Graf 10 – Podíl (v %) příjemců DnB v průměrném měsíci daného roku

Zdroj: MPSV

Pozn. % podíl je přepočten na obyvatelstvo starší 15 let

Podrobnější data o počtu společně posuzovaných osob u vyplacených DnB podle typu bydlení za období 2016 až 2023 uvádí Tabulka 7. Počet SPO v domácnostech příjemců DnB v bytech do roku 2019 postupně klesal. V roce 2020 pak jejich počet stoupl, ale v následujícím roce se opět snížil na nejnižší hodnotu za celé sledované období. Od roku 2016, resp. 2017, se snížil počet SPO v ubytovacích zařízeních i v pobytových sociálních službách.

Tabulka 7 – Počet SPO v domácnostech příjemců DnB podle typu bydlení (2016-2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
v bytech	78	58	37	30	41	26	37	35
v ubytovacích zařízeních	7	12	2	2	4	3	2	3
ve stavbách pro rekreaci	0	0	0	0	0	0	0	0
v jiných než obytných prostorech	0	1	0	0	0	0	0	0
v pobytových sociálních službách	8	0	2	0	2	1	1	2
bez přístřeší nebo nezjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: MPSV

V tabulce 8 jsou uvedeny detailnější údaje vztahující se k příjemcům DnB a společně posuzovaným osobám za průměrný měsíc let 2019 až 2023. Ve sledovaném období se zvýšila průměrná výše vyplaceného DnB, ze 2 009 Kč v roce 2019 na 3 869 Kč v roce 2023. Počet příjemců a dalších SPO mezi roky 2021 a 2022 stoupl, ale v roce 2023 se opět snížil na stejnou hodnotu jako v roce 2021 (28).

Tabulka 8 – Průměrný měsíční počet DnB, počet nezaopatřených dětí mezi SPO (2019-2023)

	2019	2020	2021	2022	2023
Průměrný měsíční počet příjemců DnB za rok	10	11	11	16	10
- z toho domácnosti jednotlivce ve věku 65+	4	2	1	2	2
Průměrná výše vyplaceného DnB (v Kč)	2 009	2 322	2 602	3 065	3 869
Počet příjemců a dalších SPO	21	29	28	38	28
- z toho nezaopatřené děti	6	12	12	13	13

Zdroj: MPSV

Mimořádná okamžitá pomoc

Účelem této dávky je poskytnout pomoc bezprostředně, a to v situacích, které jsou specifikovány zákonem o pomoci v hmotné nouzi, č. 111/2006 Sb. Jedná se především o situace, kdy žadatelé hrozí vážná újma na zdraví, v případě vážné mimořádné události, v případě nezbytného jednorázového výdaje na pořízení nebo opravu nezbytného základního vybavení domácnosti – předměty dlouhodobé potřeby, v případě hrozícího sociálního vyloučení a na vzdělání nebo zájmovou činnost nezaopatřeného dítěte.

V roce 2023 bylo v Ralsku vyplaceno 8 dávek MOP v celkové hodnotě 26 802 Kč. Za průměrný měsíc roku 2023 bylo vyplaceno 0,7 MOP ve výši 2 234 Kč. Tabulka 9 nabízí přehled počtu vyplacených MOP za období 2016 až 2023. Od roku 2016 do roku 2021 byl počet vyplacených MOP stabilní, pohyboval se mezi 4 až 9. Výjimku představoval rok 2022 s 45 vyplacenými MOP.

Tabulka 9 – Počet vyplacených MOP v letech 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyplacených MOP	9	4	5	4	5	7	45	8
Celková částka vyplacených dávek (v Kč)	-	-	-	19 750	10 200	18 962	102 993	26 802

Zdroj: MPSV

Pozn. znak „-“ znamená, že údaj nebyl k dispozici

Následující tabulka přináší detailní informace o vyplacených MOP podle typu za sledované období. Nejvíce MOP bylo vyplaceno z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví (dále také „MOPZ“), naprostá většina MOPZ pak byla vyplacena v roce 2022 (41, tj. 89 % z počtu MOPZ vyplacených za celé sledované období).

Tabulka 10 – Počet vyplacených MOP v letech 2016-2023 podle typu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MOP z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví	3	0	1	1	0	0	41	0
MOP z důvodu mimořádné události	0	0	0	0	1	5	0	0
MOP z důvodu uhrazení jednorázového výdaje	2	2	2	3	2	2	2	4
MOP spojená s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby	1	1	0	0	0	0	0	3
MOP z důvodu uhrazení odůvodněných nákladů související se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte	2	0	1	0	0	0	1	1
MOP z důvodu nebezpečí sociálního vyloučení	1	1	1	0	2	0	1	0

Zdroj: MPSV

5. Zadluženost

Podle podílu osob v exekuci se v prvním čtvrtletí roku 2024 Ralsko zařadilo na 20. místo ze všech obcí ČR. Podíl osob v exekuci činil v Ralsku 29,2 %. Ralsko v tomto ohledu představuje nejvíce zatíženou obec Libereckého kraje.

Dle dat z Mapy zadlužení bylo v Ralsku v prvním čtvrtletí roku 2024 v exekuci 545 fyzických osob (tzv. počet povinných). Celkový počet exekucí fyzických osob činil ve sledovaném období 3 590. Průměrný počet exekucí na osobu byl 6,6 s průměrnou vymáhanou částkou 631 743 Kč. Počty osob v exekuci dle věku za první čtvrtletí 2024 zobrazuje Graf 13, přičemž nebyly evidovány žádné děti ani mladiství v exekuci. Ve věkové kategorii od 15 do 29 let šlo o 84 osob, v kategorii od 30 do 39 let se jednalo o 107 osob. Ve skupině od 40 do 49 let byl tento počet 161 osob. Ve skupině od 50 do 64 let to bylo 137. Poslední skupina 65 let a více zahrnovala 56 osob.

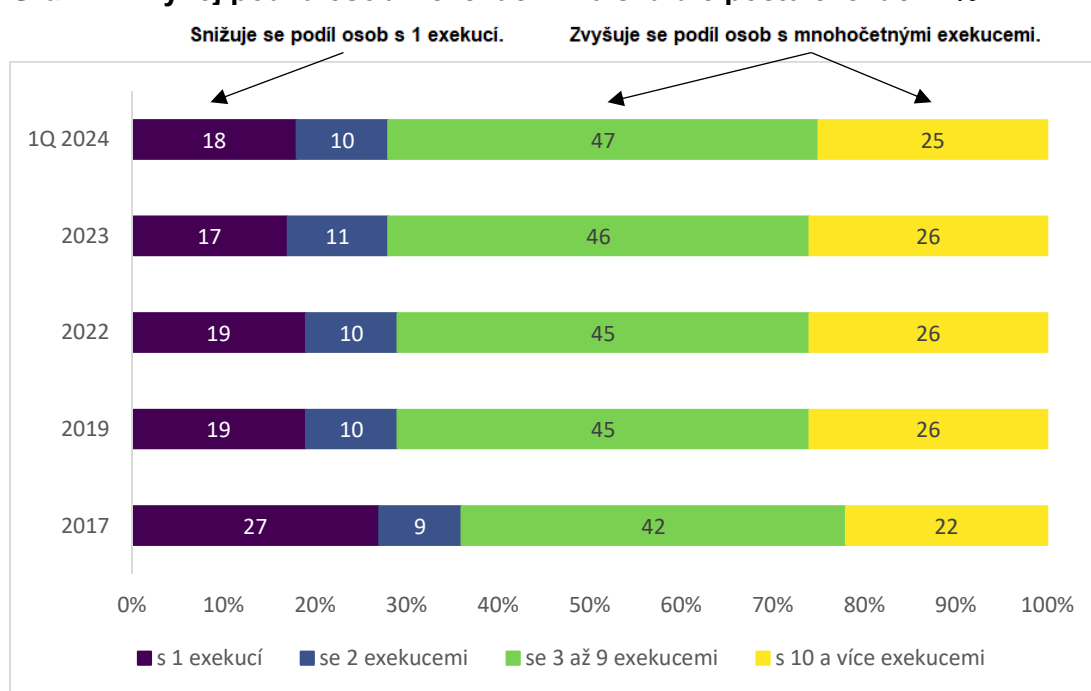
Tabulka 11 – Exekuce fyzických osob v Ralsku (2016-2023)

	2016	2017	2019	2021	2022	2023	1Q 2024
Počet osob v exekuci	330	387	555	505	537	531	545
Podíl osob v exekuci	19,3	22,6	32,0	29,4	31,9	31,5	29,6
Celkový počet exekucí	2 028	2 253	3 671	3 639	3 586	3 573	3 590
Průměrný počet exekucí na osobu	6,1	5,8	6,6	7,2	6,7	6,7	6,6
Průměrná vymáhaná částka na osobu (v Kč)	-	-	-	-	745 691	653 492	631 743

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

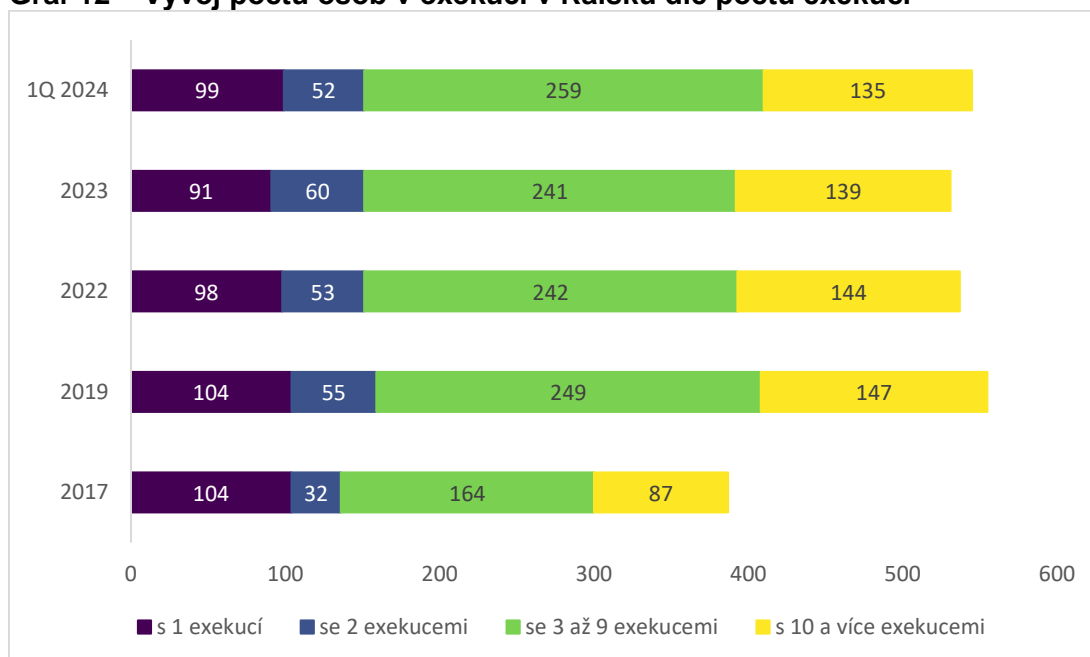
Pozn. Znak „-“ znamená, že údaj nebyl k dispozici.

Graf 11 – Vývoj podílu osob v exekuci v Ralsku dle počtu exekucí v %

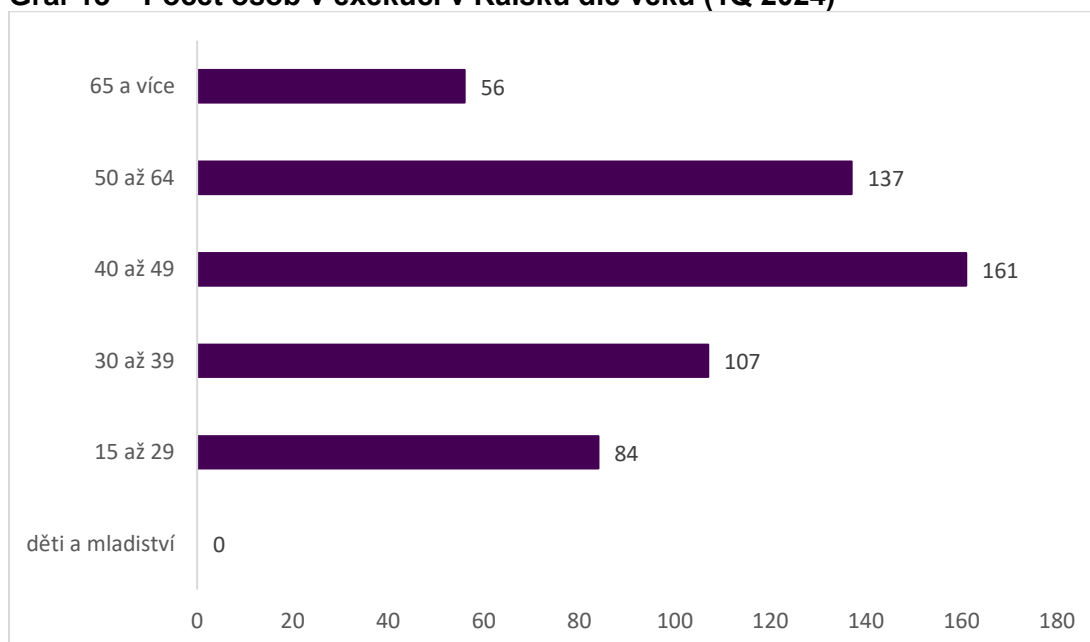
Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Graf 12 – Vývoj počtu osob v exekuci v Ralsku dle počtu exekucí

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Graf 13 – Počet osob v exekuci v Ralsku dle věku (1Q 2024)

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Osobní bankroty

Počet a podíl osob v osobním bankrotu v Ralsku se v posledních letech výrazně nemění. Poměr počtu osob v osobním bankrotu k počtu osob v exekucích⁴ též nezaznamenal výraznou změnu. V roce 2023 tento poměr dosahoval 13,2 %. Jeho hodnota byla v roce 2023 v Ralsku nižší než v SO ORP Česká Lípa (15,4 %), okrese Česká Lípa (15,9 %) i než v Libereckém kraji (16,2 %).

V roce 2023 z celkového počtu 65 osob v osobním bankrotu představovali muži 58 % a ženy 42 %, což odpovídá celorepublikovému průměru (v celé ČR byl v roce 2023 podíl mužů a žen 57/43 %). Jak lze sledovat z Tabulky 12, v roce 2023 nejpočetnější věkovou skupinu mezi osobami v osobním bankrotu tvořily skupiny lidí, kterým bylo 50-65 let (36 %) a 40-49 let (34 %). Po nich následovali lidé mezi 30-39 lety (28 %), podíl osob ve věku 18-29 činil 7 %. Lidé starší 65 let představovali 10 % osob v osobním bankrotu.

Tabulka 12 – Osobní bankroty v Ralsku (2019-2023)

	2019	2021	2022	2023	1Q 2024
Počet osob v osobním bankrotu	68	72	74	70	65
Počet osob v exekuci	555	505	537	531	545
Osobní bankroty vs. exekuce	12,3 %	14,3 %	13,8 %	13,2 %	11,9 %
Podíl osob v osobním bankrotu	3,9 %	4,2 %	4,4 %	4,2 %	3,5 %
Podíl mužů a žen v osobním bankrotu	56/44 %	57/43 %	54/46 %	56/44 %	58/42 %
Podíl osob ve věku 18-29 let	7 %	7 %	4 %	7 %	9 %
30-39 let	26 %	22 %	22 %	13 %	14 %
40-49 let	32 %	31 %	35 %	34 %	35 %
50-65 let	26 %	28 %	30 %	36 %	35 %
nad 65 let	7 %	13 %	9 %	10 %	6 %

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Výzkum zaměřený na předlužení v Ralsku upozornil na chybějící odbornou kapacitu nutnou k řešení situace zadlužených obyvatel v dostatečném rozsahu a komplexnosti. Kvalitní a bezplatné poradenství nebylo v době výzkumného šetření dostupné ani v blízkém regionu (Korecká, 2023). Na zjištění výzkumu reagovala expertka pro dluhovou oblast a lokální konzultantka prostřednictvím jedné z aktivit poradenského programu a díky tomu je ve městě od 1. 2. 2024 realizován projekt s názvem „*Dluhové poradenství Ralsko*“. Účelem projektu je snížit dluhovou zátěž osob zdržujících se primárně na území obce Ralsko, případně v rámci pověřeného obecního úřadu Mimoň a provádět dluhové poradenství. Poradenství poskytuje odborný pracovník na 0,5 úvazku. Realizátorem projektu je Člověk v tísni o.p.s., dotaci poskytl Liberecký kraj.

⁴ Čím je tento poměr vyšší, tím je situace pozitivnější.

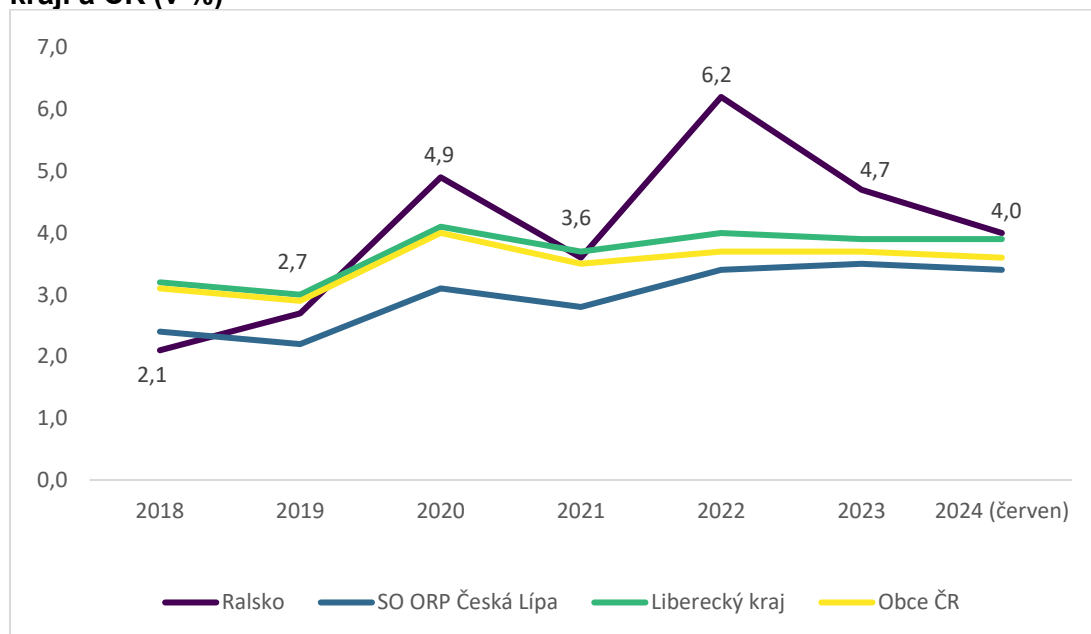
6. Zaměstnanost

Dle dat zveřejněných ČSÚ dosáhl podíl nezaměstnaných k 30. 6. 2024 v Libereckém kraji 3,9 %. Ve srovnání s koncem června 2023 byl tento podíl vyšší o 0,32 p. b. K 30. 6. 2024 registrovaly úřady práce v Libereckém kraji celkem 12 494 neumístěných uchazečů o zaměstnání. Do skupiny dosažitelných uchazečů ve věku 15–64 let patřilo 11 172 osob (z toho 6 222 žen), tj. 89,4 % z celkového počtu nezaměstnaných. Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 3 925 uchazečů (31,4 % z celkového počtu uchazečů) a její průměrná výše dosáhla částky 10 978 Kč (tj. o 401 Kč pod republikovým průměrem). Uchazečům o zaměstnání v Libereckém kraji bylo v průměru 42,6 let. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (tj. nezaměstnaných evidovaných na úřadech práce déle než 12 měsíců) dosáhl v Libereckém kraji 28,9 %.

Na konci června 2024 bylo v Libereckém kraji k dispozici 5 068 volných pracovních míst. V přepočtu na jedno volné pracovní místo připadlo v 2,09 uchazečů o zaměstnání (tj. o 1,06 uchazečů více než v rámci celé České republiky)⁵.

Při bližším pohledu na vývoj podílu nezaměstnaných osob v ČR, Libereckém kraji, SO ORP Česká Lípa a v Ralsku je patrné, že podíl nezaměstnaných osob v Ralsku výrazně kolísá. V letech 2018, 2019 a 2021 byl nižší nebo stejný jako podíl za Liberecký kraj nebo ČR, zatímco v roce 2020 a 2022 byl významně vyšší. V porovnání s SO ORP je podíl nezaměstnaných v Ralsku konstantně vyšší.

Graf 14 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob v Ralsku, SO ORP Česká Lípa, Libereckém kraji a ČR (v %)

Zdroj: MPSV

⁵ ČSÚ: [Nezaměstnanost v Libereckém kraji znovu poklesla | Liberecký kraj \(gov.cz\)](#)

V prosinci 2023 bylo v Ralsku evidováno 85 uchazečů o zaměstnání (dále také „UoZ“). Z celkového počtu bylo 38 UoZ v evidenci déle než 6 měsíců, 28 UoZ déle než 12 měsíců a 15 UoZ déle než 24 měsíců. Počet osob dlouhodobě evidovaných od roku 2020 (resp. 2021) stoupá. Do věkové skupiny 19 let a méně v roce 2023 patřilo 17 uchazečů, do skupiny 60+ patřilo 14 uchazečů. Z údajů za poslední tři roky je patrné, že stoupá počet osob ve věku do 19 let, které jsou v evidenci úřadu práce. V roce 2023 byli mezi uchazeči nejvíce zastoupeni lidé se základním vzděláním (38), následovali lidé se středním vzděláním bez maturity (24) a lidé bez vzdělání (17). V červnu 2024 bylo v Ralsku 77 uchazečů o zaměstnání evidovaných ÚP, z toho 30 mužů a 47 žen. Podrobnější údaje přináší Tabulka 13.

Tabulka 13 – Počet UoZ v dle pohlaví, délky evidence, věku a vzdělání (2018-2023)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
počet UoZ	39	47	76	63	100	85
muži	15	22	30	24	33	37
ženy	24	25	46	39	67	48
v evidenci 6+ měsíců	12	16	34	30	33	38
v evidenci 12+ měsíců	6	8	16	21	21	28
v evidenci 24+ měsíců	4	5	6	10	13	15
19 let a méně	-	-	-	5	13	17
60 let a více	-	-	11	10	17	14
bez vzdělání	7	7	18	14	12	17
se základním	18	21	36	32	47	38
střední bez maturity	10	11	13	11	28	24
střední s maturitou	4	7	8	3	10	5
vyšší odborné a VŠ	0	1	1	3	3	1

Zdroj: ÚP ČR

Pozn. Údaje jsou k prosinci daného roku, znak „-“ znamená, že údaj nebyl k dispozici

Volná pracovní místa

Podle údajů MPSV nebylo v prosinci 2023 v Ralsku evidováno žádné pracovní místo, v červnu 2024 to bylo 8 volných pracovních míst. Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo činil v roce 2023 6,4.

Tabulka 14 – Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (červen)
Ralsko	8	23	28	25	18	0	8
SO ORP Česká Lípa	2280	2215	1463	755	848	1145	804
Liberecký kraj	10787	11554	9953	7789	7372	5879	5068

Zdroj: MPSV

Pozn. Údaje jsou k prosinci daného roku, za rok 2024 jsou k měsíci červnu.

7. Vzdělávání

V Ralsku se nachází *Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko, Kuřívody, příspěvková organizace*, zřizovaná obcí. Ve školním roce 2023/2023 navštěvovalo základní školu 44 žáků ve třech běžných třídách (více viz Tabulka 15). Kapacita ZŠ je 60 žáků, ve sledovaném školním roce byla naplněna ze 73 %. Vzhledem k tomu, že ZŠ v Ralsku je pracovištěm jen s 1. stupněm, děti z Ralska docházejí většinou do základních škol v Mimoni. V Mimoni se nachází *Základní škola a Mateřská škola Pod Ralskem 572, příspěvková organizace* a *Základní škola a Mateřská škola Mírová 81, příspěvková organizace*, obě zřizované obcí. Podrobnější údaje o těchto ZŠ jsou uvedeny v Tabulce 16.

Tabulka 15 – Počty žáků v ZŠ v Ralsku, školní rok 2023/2024

škola	pracoviště	zřizovatel	stupně	typ pracoviště	běžné třídy	žáci celkem
ZŠ a MŠ Ralsko	Kuřívody 700	obec	I	ZŠ běžná	3	44

Zdroj: MŠMT, M03, k 30. 9. 2023, S4c, k 30. 9. 2023

Tabulka 16 – Počty žáků v ZŠ v Mimoni, školní rok 2023/2024

škola	pracoviště	zřiz.	st up ně	typ pracoviště	běžné třídy		speciální třídy		žáci celkem
					třídy	žáci	třídy	žáci	
Základní škola a Mateřská škola Pod Ralskem 572	Sídliště pod Ralskem 572	obec	I+II	ZŠ běžná	12	257	0	0	257
Mateřská škola Pod Ralskem 572	Luční 530	obec	I	ZŠ běžná	6	140	0	0	140
Základní škola a Mateřská škola Mírová 81	Mírová 81	obec	I+II	ZŠ běžná	9	166	0	0	166
	Letná 236	obec	I+II	ZŠ podle § 16 odst. 9 ŠZ	0	0	5	47	47
Mírová 81	Komenského 101	obec	I	ZŠ běžná	8	137	0	0	137
Celkem					35	700	5	47	747

Zdroj: MŠMT, M03, k 30. 9. 2023, S4c, k 30. 9. 2023

V Mimoni, kam děti z Ralska dochází do základních škol, se počet žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku v 7. nebo 8. ročníku běžné třídy pohybuje od roku 2015 do roku 2023 v rozmezí 0–19 žáků. Podíl tzv. předčasných odchodů tedy klesá a přibližuje se podílu za ČR. Více viz Tabulka 17.

Tabulka 17 – Ukončení povinné školní docházky v běžných třídách ZŠ v Mimoně

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mimoň celkem	74	78	80	70	65	73	74	72	121
v 7. a 8. r.	19	10	14	14	5	10	3	5	5
podíl ukončení PŠD v 7. a 8. r. v BT									
Mimoň	25,7 %	12,8 %	17,5 %	20,0 %	7,7 %	13,7 %	4,1 %	6,9 %	4,1 %
podíl ČR	4,3 %	4,5 %	4,6 %	4,5 %	4,5 %	4,3 %	3,3 %	3,6 %	3,1 %

Zdroj: MŠMT, M03, k 30. 9. daného roku

8. Bydlení

V Ralsku se dle SLDB 2021 nacházelo 990 obydlých bytů. Z toho 223 jich bylo v rodinných domech a 753 v domech bytových. Ze 990 obývaných bytů jich bylo 167 ve vlastním domě, 43 v osobním vlastnictví, 517 nájemních a 14 bytů bylo v bezplatném užívání. Jiný důvod užívání bytu bylo zaznamenáno v 58 případech a u 191 bytů nebyl právní důvod užívání bytu při SLDB zjištěn. Celkem 224 bytů vlastnily fyzické osoby, 672 obec nebo stát, u 22 bytů byla vlastníkem jiná právnická osoba a 67 jich bylo ve spoluvlastnictví vlastníků. U pěti bytů nebyl při SLDB vlastník zjištěn.

Přidělování obecních bytů se řídí *Pravidly pro přidělování bytů v majetku města Ralsko* (dále také „Pravidla“) z roku 2020, která jsou dostupná na webu obce⁶. V pravidlech je stanoveno, že každá evidovaná žádost o byt je pověřeným pracovníkem MěÚ předána bytové komisi. Komise žádost projedná a navrhne přidělení či nepřidělení bytu žadateli. O přidělování obecních bytů k pronájmu jednotlivým žadatelům rozhoduje Rada města Ralsko na doporučení bytové komise, která se při svém rozhodování o přidělování bytů řídí Pravidly. V ustanovení IV. odst. 3 Pravidel je uvedeno, že při posouzení žádostí o přidělení bytů bytová komise a Rada města Ralsko přihlíží k bytovým potřebám žadatele, ke zdravotní a sociální situaci žadatele i jeho rodiny, ke stávající bytové situaci žadatele i k doporučení sociálních pracovníků. Kromě sociální a ekonomické situace žadatele se přihlíží i k tomu, jak žadatel, který je vůči obci dlužníkem, přistupuje k těmto závazkům.

Kromě města Ralska je vlastníkem bytů v panelových domech na městských pozemcích sousední Mimoň. Jedná se o byty na sídlišti Ploužnice, které je místem s vyšší koncentrací osob ohrožených sociálním vyloučením. K tomu přispívá kromě faktu, že bydlení na sídlišti je levnější, a tedy dostupné pro sociálně slabší domácnosti, i bytová politika obou měst. Dalším místem, kde dochází ke koncentraci znevýhodněných osob, je Náhlov. Na rozdíl od Ploužnice je většina tamních bytů v soukromém vlastnictví.

---

⁶ Odkaz na Pravidla přidělování bytů ve vlastnictví města Ralsko: [Pravidla-pro-pronajem-bytů-1.pdf \(mestoralsko.cz\)](#)

9. Bezpečnost

V oblasti prevence kriminality bylo v Ralsku vypracováno několik strategických dokumentů, *Program prevence kriminality města Ralsko na období 2023-2028*, *Tematický akční plán pro oblast prevence kriminality města Ralsko 2020-2022* a *Prováděcí dokument 2022-2025*, který problematiku bezpečnosti a prevence kriminality rovněž řeší. Bezpečnosti a prevenci kriminality v Ralsku se věnoval také tematický výzkum (Charvát, 2020). Průběžně též vznikaly další dokumenty: *Analýza pocitu bezpečí města Ralska (2017)* nebo *Analýza vnímání pocitu bezpečí (2019)*, jakožto jedny z evaluačních výstupů projektu Asistenti prevence kriminality a komunitní práce ve městě Ralsko.

Z uvedeného vyplývá, že v Ralsku se dlouhodobě realizují projekty zajišťující činnost asistentů prevence kriminality (dále také „APK“). Město má s působením APK i domovníků-preventistů v lokalitách s vyšší koncentrací osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených dobrou zkušenost. Ke zvýšení pocitu bezpečí ve městě měl přispět také projekt *Komplexní řešení problematiky sociálně patologických jevů v Ralsku*, realizovaný v letech 2020 až 2022.

Město má k dispozici pravidelně zpracovávané bezpečnostní analýzy, které vycházejí z údajů poskytnutých Policií České republiky, Obvodním oddělením Mimoň a Městskou policií Ralsko. Informace též pocházejí od Komise prevence kriminality a manažera prevence kriminality, OSPOD, Probační a mediační služby, aj.

10. Sociální služby

Tabulka 18 – Sociální služby

Poskytovatel/ zařízení	Forma služby/ časový rozsah	Cílová skupina
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		
Charita Most, NZDM Drak, Náhlov 128	Ambulantní Po až Pá 11:00 – 18:00 (11:00 – 12:00 probíhají především individuální setkání) Terénní Po až Pá 13:00 - 17:00 (vždy jen na základě předchozí domluvy) V případě, že je domluvena hromadná terénní aktivita, probíhá ambulantní forma služby v omezeném kapacitním provozu. V době školních prázdnin se otevírací doba liší a reaguje na potřeby uživatelů.	Děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy na území Náhlova, Ralska a jeho spádových obcí.
Terénní programy		
Město Ralsko, Terénní program Ralsko	Terénní	Služba je nabízena zájemcům ve věku od 18 let. Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy Etnické menšiny

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů služeb

11. Seznam literatury

Charvát, P. (2020). *Bezpečnost v Ralsku*. Odbor (Agentura) pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj ČR. [Tematický výzkum Bezpečnost – Ralsko – 2020 – Agentura pro socialni zaclenovani \(socialni-zaclenovani.cz\)](https://socialni-zaclenovani.cz)

Korecká, Z. (2023). *Předluženost v Ralsku: bariéry a příležitosti pro řešení předlužení a prevenci dalšího zadlužování*. Odbor pro sociální začleňování (Agentura), Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [Předluženost v Ralsku: bariéry a příležitosti pro řešení předlužení a prevenci dalšího zadlužování – Ralsko – 2023 – Agentura pro socialni zaclenovani \(socialni-zaclenovani.cz\)](https://socialni-zaclenovani.cz)

Lang, P. & Matoušek, R. (2020). *Metodika pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území*. Odbor pro sociální začleňování (Agentura), Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [Index sociálního vyloučení – Agentura pro socialni zaclenovani \(socialni-zaclenovani.cz\)](https://socialni-zaclenovani.cz)

Siglová, I. (2020). *Evaluační zpráva Ralsko*. Odbor pro sociální začleňování (Agentura), Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [Evaluační zpráva – Ralsko – 2020 – Agentura pro socialni zaclenovani \(socialni-zaclenovani.cz\)](https://socialni-zaclenovani.cz)